

Evropské kinematografie 40. let

Přednáška FKS FF UK

ZS 2010-11, místnost 429, středa 14:10-17:30

Pedagogové: doc. PhDr. S. Přádná, Mgr. MgA. T.Cz Dvořáková, PhDr. D.Čeněk, Mgr. I. Lyko

Cílem přednáškového cyklu je seznámit posluchače s vybranými tématy evropských národních kinematografií v průběhu 40. let s ohledem na přelomový rok 1945. Součástí přednášek budou projekce vybraných filmů a také projekce organizované ve spolupráci s Národním filmovým archivem v kině Ponrepo (více viz moodle kurzu).

Požadavky na zkoušku: Student/ka si vylosuje jeden z níže uvedených tematických okruhů a téma prezentuje. Ve druhé části zkoušky mu bude zadán jeden z povinných filmů k analytickému rozboru.

Témata jednotlivých přednášek (změna vyhrazena):

2.3. *FRANCIE*: Situace filmového průmyslu v době okupace 1940-44 (C.O.I.C. a státní zásahy do kinematografie, Jean-Paul le Chanois, Louis Daquin a filmový odboj, poválečné procesy s kolaboranty, IDHEC).

9.3. *FRANCIE*: Psychologie vichistického diváka a jeho vkus. Alfred Greven a Continental Films. Cenzura a politicky nekorektní filmy (Claude Autant-Lara, Henri-Georges Clouzot, Jacques Becker, Robert Bresson, Jean Grémillon). Žánry a dobové trendy (hvězdný systém, tradice *bel esprit*).

16.3. *FRANCIE*: Situace filmového průmyslu po II. světové válce (kultura studené války, amerikanizace domácí kultury, systém podpor, profesionalizace filmového průmyslu a s tím spojená estetika studiových filmů, vznik CNC).

23.3. *ITALSKÝ NEOREALISMUS I.*: Historický kontext, sociální a politická situace v Itálii. Pád Mussoliniho a poválečný stav země, jeho ekonomika a kultura. Nová forma realismu a uměleckého angažmá ve filmu. Poetika a estetika dokumentarismu v hraném filmu. Účast neherců. Teoretik a scenárista C. Zavattini. Filmy R. Rosselliniho.

30.3. *ITALSKÝ NEOREALISMUS II.*: Režijní styl V. de Sicy, žánrové a tematické spektrum jeho filmů. Viscontiho estetizace realismu (Země se chvěje). „Růžový neorealismus“. Přechod k autorskému filmu (Fellini, Antonioni, Pasolini).

6.4. *ŠPANĚLSKO*: Nástup frankismu a s tím spojené změny v kinematografii (kontrolní a ochranné mechanismy ze strany státu). Charakteristika dobové produkce z hlediska produkčního i estetického. Žánrově-tematické modely filmů 40. let.

13.4. *POLSKO* – Situace polské kinematografie během 2. světové války: politická situace v Polsku a její vliv na filmový průmysl. Polská filmová tvorba na emigraci v letech 1940 – 1944. Období znárodnění polské kinematografie – charakteristika hlediska a důsledky

20.4. *PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA*: Kontinuitní a diskontinuitní tendence filmového průmyslu a filmové tvorby vstříc znárodnění kinematografie. Relevantní příklady filmů a jejich tvůrců.

27.4. *ČESKÁ KINEMATOGRFIE*: Situace české kinematografie v období znárodnění a v tzv. třetí republice, změny po komunistickém puči v únoru 1948. Ranně poválečná filmová tvorba a její výzvy.

4.5. *SLOVENSKÁ KINEMATOGRFIE*: Počátky systematické národní kinematografie v období Slovenského štátu. Institucionální a personální zabezpečení výroby. Situace po roce 1945.

11.5. *TŘETÍ ŘÍŠE A POVÁLEČNÉ NĚMECKO*: Kontinuitní a diskontinuitní tendence filmového průmyslu a filmové tvorby posledních let Třetí říše a období budování západoněmecké kinematografie po druhé světové válce

18.5. *ZÁPADO- A VÝCHODONĚMECKÝ FILM*: Nastolení rozdílného vývoje. Východoněmecký film pod sovětskou správou jako období relativní tvůrčí svobody.

POVINNÉ FILMY:

NĚKTERÉ FILMY BUDOU UVEDENY POUZE V PONREPU, SLEDUJTE TEDY PEČLIVĚ MĚSÍČNÍ PROGRAM

FRANCIE:

Marcel Carné, *Návštěva z temnot*, 1942
Maurice Tourneur, *Ďáblova ruka*, 1942
André Zwobada, *Les croisières sidérales* (Hvězdné výpravy), 1942
Paul Riché, *Temné síly*, 1943
Henri-Georges Clouzot, *Havran*, 1943
Robert Bresson, *Andělé hříchu*, 1943
René Clément, *Bitva o koleje*, 1945

ITÁLIE:

L. Visconti, *Posedlost*, 1942
R. Rossellini, *Řím, otevřené město*, 1945
R. Rossellini, *Paisa*, 1946
V. de Sica, *Zloději kol* 1948
V. de Sica, *Umberto D.* 1952
V. de Sica, *Zázrak v Miláně* 1950

ŠPANĚLSKO:

José Luis Sáenz de Heredia, *Raza*, 1941

POLSKO:

Pohřebiště Evropy (A. Ford, 1944)
Osvětím (W. Jakubowska, 1947)
Zakázané písničky (L. Buczkowski, 1947)

ČESKÁ A SLOVENSKÁ KINEMATOGRFIE:

Martin Frič, *Druhá směna*, 1940
J. Kovačević, *Od Tater až po Azovské more*, 1942
J. A. Holman, *Velká přehrada*, 1942
Jiří Weiss, *Věrní zůstaneme*, 1945
Otakar Vávra, *Cesta k barikádám*, 1946
František Čáp, *Znamení kotvy*, 1947
Vybraná tvorba společnosti Nástup
Vybraná česká krátkometrážní tvorba (*Film patří lidu* aj.)
Případné související filmy uvedené v rámci přehlídek v Ponrepu (viz moodle)

NĚMECKO:

Helmut Weiss, *Májová bowle*, 1944
Helmut Käutner, *Pod mosty*, 1944/46
Wolfgang Staudte, *Vrahové mezi námi*, 1946
Krátkometrážní tvorba (Marshallův plán)